

Školitelský posudek diplomové práce Bc. **Markéty Vörösové**:

SCÉNOGRAFIE JIŘÍHO TRNKY V NÁRODNÍM DIVADLE

Myslím, že osobnost Jiřího Trnky si takovou velkoryse rozvrženou, až monograficky pojatou práci, zaměřenou na málokdy připomínanou stránku jeho díla, totiž na scénografickou tvorbu z let 1936 - 1944, už dávno zasloužila. A jsem vděčný, že se do tohoto úkolu, jehož splnění odborná veřejnost Trnkovi dosud dlužila, Vörösová pustila (viz nesrovnatelně menší počet ohlasů na Trnkovo scénografické dílo oproti jeho dílu filmovému, ilustrátorskému nebo „volně“výtvarnému). Přitom Trnkovo scénografické dílo, které je neodmyslitelně spojeno především s vrcholnými jevištními opusy Jiřího Frejky – i českého divadla – režiséra, u něhož našel Trnka na stylové platformě návratu k básnickému poetismu a bytostně hravé fantazii a vtipu, vzácně spřízněnou duši. Uvědomme si, že po kratším hledání právě v Jiřím Trnkovi našel Frejka v těžkých okupačních časech plnohodnotnou náhradu za dočasný rozchod se svým dosavadním „dvorním“ scénografem Františkem Trösterem – a že tato náhrada neznamenalna našťěstí pouhou obdobu či nápodobu Trösterovy spíše ne-malířské a surreálné imaginace. Znamenala naopak – jak ukázaly originální Trnkovy výtvarné návrhy pro hry Hlávkovy, Klicperovy, Shakespearovy, Hebbelovy či Plautovy, vesměs ve Frejkově režii - úplně jinou, novou kvalitu a dimenzi, totiž právě kvalitu a dimenzi hry, kouzelného světa pohádkové fantazie a laskavě parodického přiznání (i ironického zcizení) iluzívnosti divadelního zážitku a jeho výtvarného rámce. K nezpochybnitelným kladům práce Markéty Vörösové patří i to, že dokázala připomenout a kriticky pramenně vyhodnotit i Trnkovu předchozí (předválečnou) a zčásti i pozdější (poválečnou) divadelní tvorbu – viz Trnkovo Dřevěné divadlo v Rokoku a příčiny jeho krátkého trvání po zániku Spoutaného divadla nebo Trnkova poválečná výtvarná spoluúčast na obnovovaných inscenacích V+W (opět je tu společný jmenovatel: poetismus).

Jsem si vědom, že vcelku úctyhodná práce, vycházející jako z primárního pramenného materiálu z Trnkových autentických scénických návrhů, má mnohé rezervy (např. v odkazech a literatuře, nedokázala také dostatečně propojit Trnkův scénografický portrét s odlišnou imaginací jeho vrstevníků, Trösterem, Josefa Čapka, Svobody aj., a namísto toho napsala Vörösová s Trnkou víceméně nesouvisející medailony těchto osobností; také autorčinu tendenci k pouhému

převyprávění některých her a mechanickému popisu inscenací namísto jejich organického propojení s tématem práce, tj. namísto propojení a vzájemné obohacení vize Frejkovy s vizí Trnkovou, také tuto tendenci se mi nepodařilo v krátkém čase, který jsem měl k dispozici, zcela vymýtit. A autorka mi jistě dosvědčí, že jsem proto vzhledem k časové tísní navrhoval, aby práci dovedla k mé i své absolutní spokojenosti, ještě o pár měsíců odložit a její odevzdání přesunout do příštího termínu. Ale přesto myslím, že jde i ve stávající podobě už teď o práci neobyčejně cennou, a navrhuji jí proto známku velmi dobře.

Prof.PhDr.Vladimír Just